

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної

та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМЕРЦІЙНЕ ПРАВО

для студентів

спеціальності **073 Менеджмент**

освітньої програми **Організація виробництва**

освітньо-кваліфікаційного рівня **молодший спеціаліст**

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1117

[Signature] (підпис) (прізвище, ініціали)

« » 2022

Київ – 2022

Розробник: Луцій Оксана Олександрівна, викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Луцій Оксана Олександрівна, викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від 28 серпня 2021 року №1

Голова циклової комісії Юлія РЯБОКОНЬ

Робочу програму перевірено
«01» вересня 2021 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

 Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора
з навчальної роботи

 Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2022/2023 н.р. (підпис), (ПІБ), «31» 01 2022 р., протокол № 1
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5 /45
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	22
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	21
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Комерційне право» є формування системи знань з правового регулювання комерційних правовідносин в Україні, оволодіння студентами сукупністю спеціальних теоретичних знань, яке передбачає правове регулювання комерційних та інших відносин, які зумовлюють їх існування, а також практичних навичок для подальшої роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Комерційне право» є:

- здатність застосовувати знання та розуміння предметної області і професійної діяльності у практичних ситуаціях;
- розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності;
- здатність аналізувати кон'юнктуру ринку, можливості власного бізнесу, поведінку споживачів, розробляти товарну, цінову, комунікативну, збутову політику підприємства;
- формування у студентів системи науково-теоретичних і практичних знань з комерційного права;
- визначення та розкриття змісту понять, категорій та інститутів комерційного права;
- ознайомлення з основною законодавчою базою, за допомогою якої здійснюється правове регулювання комерційно-правових відносин;
- вироблення поваги до законів, їх дотримання і виконання у практичній діяльності;
- розвиток у студентів навиків самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу;
- закріплення навиків самостійного вивчення і аналізу суб'єктів комерційної діяльності;
- допомогти студентам всебічно й глибоко зрозуміти природу і сутність комерційних правовідносин.

3. Результати навчання за дисципліною

У студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- використовувати отримані знання та практичні навички аналізу кон'юнктури ринку, поведінки споживачів, можливостей власного підприємства, під час планування та контролю маркетингової діяльності підприємства.
- здатність визначати галузеву приналежність відносин у сфері комерційного права
- знання та готовність тлумачення чинне законодавство України, яке передбачає правове регулювання
- окремих видів комерційних правовідносин
- готовність відрізняти правовідносини, що регулюються комерційним правом, від тих, які є
- предметом регулювання інших галузей права, здатність застосовувати отримані знання до

конкретних життєвих ситуацій;

- готовність застосовувати положення чинного законодавства при розв'язанні конкретних ситуацій;
- здатність орієнтуватись у напрямках розвитку комерційного права;
- готовність юридично грамотно та аргументовано захищати певне правове рішення, викладати його в усній та письмовій формі;
- здатність надавати консультації з питань, які є предметом правового регулювання комерційного права.

4. Структура навчальної дисципліни

	Назва змістових модулів, тем	усьог о	Розподіл годин між видами роботи					
			Аудиторні					Сам ості йна
			лек ції	семі нари	пр акт ич ні	лаб ора тор ні	інд иві дуа ль ні	
МОДУЛЬ I. Загальні засади комерційного права								
1	Поняття, структура та джерела комерційного права України	4	2					2
2	Державне регулювання торгівлі в Україні	8	2	2				4
	Всього:	12	4	2				6
Модуль II. Правове регулювання торговельного обслуговування населення								
3	Загальна характеристика договору купівлі-продажу в торговельній діяльності	8	2	2				4
4	Особливості законодавчого забезпечення торгівлі через мережу Інтернет	8	2	2				4
5	Правове регулювання захисту прав споживачів	8	2	2				4
6	Відповідальність за порушення в сфері торгівлі	7	2	2				3
	Модульний контроль	2						
	Всього:	33	8	8				15
	Разом	45*	12	10				21

*із урахуванням МКР

5. Програма навчальної дисципліни.

МОДУЛЬ I. Загальні засади комерційного права

Лекція 1. Поняття, структура та джерела комерційного права України (2 год.)

Загальна характеристика комерційного права як підгалузі права.

Предмет комерційного права, його основні категорії та інститути.

Методологічні основи правового регулювання комерційного права.

Принципи комерційного права. Характеристика функцій комерційного права.

Поняття джерел комерційного права та їх види. Значення законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів.

Співвідношення комерційного права з іншими галузями права.

Основні поняття теми: комерція, комерційне право, функції комерційного права, комерційна діяльність, принципи.

Основна література: 1-5. **Додаткова література:** 1-5

Лекція 2. Державне регулювання торгівлі в Україні (2 год.)

Поняття, ознаки та принципи торговельної діяльності. Види торговельної діяльності.

Правовий статус суб'єктів торговельної діяльності.

Поняття, зміст, види державного нагляду та контролю у сфері торгівлі. Органи державного нагляду та контролю у сфері торгівлі. Порядок здійснення контролю за торговельною діяльністю.

Державне регулювання цін і тарифів в Україні.

Основні поняття теми: торговельна діяльність, суб'єкти торговельної діяльності, державний нагляд у сфері торгівлі, державний контроль у сфері торгівлі, якість продукції (робіт, послуг), регулювання цін і тарифів.

Основна література: 1-5. **Додаткова література:** 1-11

Семінар 1. Поняття, структура та джерела комерційного права України. Державне регулювання торгівлі в Україні (2 год.)

Модуль II. Правове регулювання торговельного обслуговування населення

Лекція 3. Загальна характеристика договору купівлі - продажу в торговельній діяльності (2 год.)

Поняття, ознаки та зміст договору роздрібною купівлі-продажу.

Особливості укладання договору роздрібною купівлі-продажу. Права покупця у разі продажу йому товару неналежної якості. Види договорів роздрібною купівлі-продажу товарів та їх характеристика.

Захист прав споживачів при роздрібній купівлі-продажу товарів.

Правове регулювання продажу товарів в кредит. Поняття, зміст та особливості надання комерційного кредиту.

Правове регулювання правовідносин в оптовому товарообороті. Особливості функціонування спеціальних учасників оптового товарообороту - організаторів оптової торгівлі та організованих ринків.

Основні поняття теми: договір купівлі-продажу, договір роздрібною купівлі-продажу, оптовий товарооборот, товар належної якості, учасники оптового товарообороту.

Основна література: 1-8. **Додаткова література:** 1-11

Семінар 2. Загальна характеристика договору купівлі - продажу в торговельній діяльності (2 год.)

Лекція 4. Особливості законодавчого забезпечення торгівлі через мережу Інтернет (2 год.).

Проблеми модернізації та аналіз діючого законодавства з урахуванням особливостей електронної торгівлі.

Електронна торгівля та особливості.

Проведення угоди купівлі-продажу в Інтернеті.

Юридичні аспекти електронних платежів.

Законодавче забезпечення електронної торгівлі в західних країнах.

Основні поняття теми: електронна торгівля, електронний платіж, угоди купівлі-продажу в Інтернеті, електронні платежі.

Основна література: 1-8. **Додаткова література:** 1-11

Семінар 3. Особливості законодавчого забезпечення торгівлі через мережу Інтернет (2 год.)

Лекція 5. Правове регулювання захисту прав споживачів (2 год.)

Права споживачів: поняття та особливості.

Правові засади захисту права споживачів.

Права споживачів на достовірну інформацію про товари та послуги і їх належну якість та безпеку.

Захист прав споживачів за договором купівлі-продажу.

Захист прав споживачів в інтернет-торгівлі.

Основні поняття теми: права споживачів, захист права споживачів, споживач, достовірна інформація, право на достовірну інформацію.

Основна література: 1-8. **Додаткова література:** 1-11

Семінар 4. Правове регулювання захисту прав споживачів (2 год.).

Лекція 6. Відповідальність за правопорушення в сфері торгівлі (2 год.)

Поняття і види юридичної відповідальності що застосовуються в сфері торгівлі.

Адміністративна відповідальність працівників торгівлі.

Кримінальна відповідальність працівників торгівлі.

Попередження правопорушень у сфері торгівлі.

Майнове відшкодування шкоди, завдане внаслідок недоліків товарів.

Основні поняття теми: юридична відповідальність, адміністративна відповідальність працівників торгівлі, кримінальна відповідальність працівників торгівлі, попередження правопорушень у сфері торгівлі, відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів.

Основна література: 1-8. **Додаткова література:** 1-11

Семінар 5. Відповідальність за правопорушення в сфері торгівлі (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студентів	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	2	2	4	4
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	1	1	4	4
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10	4	20
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10	1	10	4	40
5. Виконання модульної контрольної роботи	25			1	25
Всього			23		93
Максимальна кількість балів	116				
Коефіцієнт	1,16				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
1	Співвідношення комерційного права з іншими галузями права.	5
2	Державне регулювання цін і тарифів в Україні.	5
3	Правове регулювання правовідносин в оптовому товарообороті.	5
4	Особливості правової діяльності інтернет-магазину.	5
5	Законодавче забезпечення електронної торгівлі в західних країнах.	5
6	Попередження правопорушень у сфері торгівлі.	5
	Разом:	30 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи.

5 балів – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані, не мають помилок.

4 бали – робота виконана в повному обсязі, але має деякі неточності і незначні помилки; достатньо

високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при доборі потрібного матеріалу.

3 бали – поверхневе знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету.

2 бали – студент знайомий з матеріалом, але не виділяє основних положень, допускає суттєві помилки, які викривляють зміст, не вміє користуватися термінологією і поєднувати теоретичні засади з практичним їх втіленням.

1 бал – не виявляє розуміння матеріалу, має розрізненні знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 20%.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульна контрольна робота

Форма проведення – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання:

Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 15 балів

Виконання практичного завдання – 10 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю. Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів, і оголошуються на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті. Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, студент повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач. Якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни студент набрав менше ніж 35 балів, то для одержання заліку він має пройти повторний курс вивчення відповідної навчальної дисципліни.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична картка дисципліни «Комерційне право»

Разом: 45 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 21 год., підсумковий контроль – 2 год.

Модуль	Модуль І.			Модуль ІІ.							
Назва модуля	Загальні засади комерційного права			Правове регулювання торговельного обслуговування населення							
Дата				3		4		5		6	
Лекції	1	2									
Теми лекцій	Поняття, структура та джерела комерційного права України	Державне регулювання торгівлі в Україні		Загальна характеристика договору купівлі-продажу в торговельній діяльності		Особливості законодавчого забезпечення торгівлі через мережу Інтернет		Правове регулювання захисту прав споживачів		Відповідальність за порушення в сфері торгівлі	
Теми семінарських занять			Поняття, структура та джерела комерційного права України. Державне регулювання торгівлі в Україні		Загальна характеристика договору купівлі-продажу в торговельній діяльності		Особливості законодавчого забезпечення торгівлі через мережу Інтернет		Правове регулювання захисту прав споживачів		Відповідальність за порушення в сфері торгівлі
Поточний											МКР

контроль			
Підсумковий контроль	залік		

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Горбова Н. А. Господарське право України: навч. посібник. Мелітополь: Однорог Т. В., 2019. – 126 с.
2. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. – Одеса : НУ "ОЮА", 2021. – 166 с.
3. Комерційне право: Навч. посібник. / Новойтенко І. В. - К.: Кондор, 2018. - 242 с.
4. Комерційне право: навчальний посібник / Курило М.П., Завальний В.М., Завальний М.В. - Суми: Університетська книга, 2010. – 238 с.
5. Курило М.П. Комерційне право [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. П. Курило, В. М. Завальний, М. В. Завальний ; Сум. нац. аграр. ун-т. - Суми : Університетська книга, 2011. - 238 с.
6. Навчальний посібник "Вінник О.М., Шаповалова О.В. Господарське право в умовах цифровізації економіки: навчальний посібник. За заг. ред. Вінник О.М. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 314с."
7. Ніколаєва Л.В. Комерційне право [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Ніколаєва, Л. А. Микитенко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2012. - 447 с.
8. Полтавський О. В. Торгове право : навч. посіб. / О. В. Полтавський, С. В. Томчишен ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2011. – 325 с.

Додаткова література:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.;
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40. – Ст. 492.
6. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918.
7. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
8. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. №1023- XII.
9. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. №1576- XII.
10. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 14.10.1992 р. №2687- XII.
11. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 р. №775-ІУ.
12. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» від 16.07.1997 р. №996-ХІУ.
13. Закон України «Про ціни та ціноутворення» від 21.06.2012 р. №5007-VI.
14. Закон України «Про стандартизацію» від 17.05.2001 р. №2408.
15. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. №514-УІ.
16. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 р. № 1956-XII.
17. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. №3480-IV.
18. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів» від 30.10.1996 р. №448/96.

19. Закон України «Про електронний цифровий підпис». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/852-15>
20. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
21. Указ Президента України від 07. 1995 № 603/95 «Про державне регулювання відносин у сфері торгівлі». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603/95>
22. Концепція розвитку внутрішньої торгівлі України, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 20.12.1997 року №1449. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1449-97-%D0%BF>
23. Джуринський В. О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: монографія / В. О. Джуринський. - К.: Юрінком Інтер, 2010. - 224 с.
24. Ричка М.А. Роль фондових бірж в країнах Євросоюзу та України в системі управління фінансовими ресурсами // Економічний простір. - №21, 2009. – С. 194-198.
25. Новойтенко І.В. Регулювання якості продукції в аспекті захисту прав споживачів // Наукові праці НУХТ. - 2010. - №33. - С. 141-144.
26. Новойтенко І.В. Фактори забезпечення якості хліба та хлібобулочних виробів // Хлібопекарська і кондитерська промисловість України. - 2011. - №9. - С. 8-10.
27. Кіліна Т. Ліцензійні умови роздрібної торгівлі зброєю // Юридичний журнал. - 2009. № 7. - С. 54.

Електронні ресурси:

1. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку. - Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua/fimd/analytics>.
2. Виставкова діяльність в Україні / Статистичний бюлетень Державного комітету статистики України. - К., 2011. - Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://www.expo.org.ua/ua/files/stats2010.xls>.
3. В Україні ємкість ринку електронної комерції складає 400-500 млн. дол., - аналітики. - Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/finance/show/v-ukraine-emkost-rynka-elektronnoykommertsii-sostavlyaet-22102010141200/>.
4. Желіховський В.М. Правові засади електронної комерції в Україні - Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://studrada.com.ua/content/>